

אינפי 2 - תרגיל 1

שאלות להגשה:

1. הסבירו לילד בן 8 או פחות מהו שטח.
2. הוכיחו כי שיטחו של משולש בעל צלע בסיס באורך $a > 0$ וגובה באורך $h > 0$ הינו $S(a, h) = \frac{k \cdot a \cdot h}{2}$ עבור $k \in \mathbb{R}$ כלשהו.
רמז: השתמשו בתרגיל מהכיתה בו חישבנו את שטח המלבן.
3. הוכיחו ישירות מהגדרת האינטגרביליות כי הפונקציות הבאות $f : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ אינטגרביליות בקטע $[a, b]$ וחשבו את $\int_a^b f(x) dx$
(א) $f(x) = x^n, [0, 1], n = 2, 3, 4$ בעזרת החלוקה לקטעים באורך שווה.
(ב) $f(x) = \cos(x), [0, \frac{\pi}{2}]$
(ג) $f(x) = \frac{1}{x}, [1, e]$ (נסו לחשוב איזו חלוקה תתאים כאן).
(ד) $f(x) = \ln(x), [1, e]$ (קשה)
רמז: השתמשו בנוסחת הסכימה בחלקים - עבור סדרות (a_k) ו- (b_k) מתקיים

$$\sum_{k=m}^n a_k (b_{k+1} - b_k) = a_{n+1} b_{n+1} - a_m b_m - \sum_{k=m}^n b_{k+1} (a_{k+1} - a_k)$$

4. תהיה $f : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ רציפה ולכל $g : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ רציפה המקיימת $\int_a^b g(x) dx = 0$ מתקיים גם $\int_a^b f(x)g(x) dx = 0$. הוכיחו כי קבועה.
הערה: מצאו את ההבדל בין שאלה זו לשאלה שנפתרה בכיתה ונסו להבין מה יש לשנות בהוכחה בכדי להתאים אותה לשאלה הזו.
5. תהיה $f : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ פונקציה חסומה. הוכיחו או הפריכו את הטענות הבאות:
(א) אם f אינטגרבילית רימן ב- $[a, b]$ אז גם $|f|$ אינטגרבילית רימן ב- $[a, b]$.
(ב) אם $|f|$ אינטגרבילית רימן ב- $[a, b]$ אז גם f אינטגרבילית רימן ב- $[a, b]$.
6. יהיו $f, g : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ פונקציות אינטגרביליות רימן. הוכיחו כי $h(x) = f(x) \cdot g(x)$ גם כן אינטגרבילית רימן ב- $[a, b]$.
7. חשבו את הגבולות הבאים:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1^p + 2^p + \dots + n^p}{n^{p+1}} \quad (\aleph)$$

$$(ב) \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n}{n^2+1^2} + \frac{n}{n^2+2^2} + \dots + \frac{n}{n^2+n^2}$$

8. $f : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ חסומה היא אינטגרבילית ב- $[a, b]$ אם ורק אם היא אינטגרבילית ב- $[a, c]$ וב- $[c, b]$ ומתקיים

$$\int_a^b h(x) dx = \int_a^c h(x) dx + \int_c^b h(x) dx$$

שאלות לא להגשה:

1. הוכיחו את תנאי קושי לאינטגרביליות רימן:

תהיה $f : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ פונקציה חסומה. הוכיחו כי f אינטגרבילית אם ורק אם לכל $\epsilon > 0$ קיים $\delta > 0$ כך שלכל זוג חלוקות P ו- Q המקיימות $\Delta(P) < \delta$ ו- $\Delta(Q) < \delta$ ולכל בחירת נקודות Y_P המתאימה ל- P ובחירת נקודות Y_Q המתאימה ל- Q מתקיים

$$|I(f, P, Y_P) - I(f, Q, Y_Q)| < \epsilon$$

רמז: העזרו בתנאי קושי להתכנסות סדרות

2. מה ניתן להסיק מכך שעבור $f : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ חסומה קיימת חלוקה P כך ש-
 $U(f, P) = L(f, P)$?

3. תהיה $f : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ פונקציה חסומה.

(א) נניח כי קיימת קבוצה סופית $A \subset [a, b]$ כך ש- f רציפה ב- $[a, b] \setminus A$. הוכיחו כי f אינטגרבילית ב- $[a, b]$.

(ב) נניח כי קיימת קבוצה בת-מניה $A \subset [a, b]$ כך ש- f רציפה ב- $[a, b] \setminus A$. הוכיחו כי f אינטגרבילית ב- $[a, b]$.

(ג) למעשה, ניתן לתת תנאי מדויק בנוגע לקשר בין רציפות של פונקציה לאינטגרביליות שלה.

נוכיח את קריטריון לבג לאינטגרביליות של פונקציות:

נסמן ב- A את אוסף נקודות אי-הרציפות של פונקציה חסומה $f : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$. מתקיים כי f אינטגרבילית רימן ב- $[a, b]$ אם ורק אם מתקיים:

לכל $\epsilon > 0$ קיימת קבוצה בת מנייה של קטעים פתוחים $I_n = (c_n, d_n) \subset [a, b]$ כך ש- $A \subset \bigcup_n I_n$ וגם $\sum_n (d_n - c_n) < \epsilon$. תנאי זה נקרא "ל- A יש מידה 0".

לצורך ההוכחה, נגדיר את מושג התנודה בנקודה של פונקציה: נאמר שהתנודה של פונקציה f ב x היא

$$\omega(f, x) = \inf \left\{ \sup_{x', x'' \in [x-\delta, x+\delta]} (|f(x') - f(x'')|) : \delta > 0 \right\}$$

- i. הוכיחו את העובדות הבאות בנוגע לקבוצות בעלות מידה 0:
 - א'. לכל קבוצה בת־מניה יש מידה 0.
 - ב'. אם ל־ B מידה 0 ו־ $A \subseteq B$ אז ל־ A מידה 0 גם כן.
 - ג'. יהיו A_k בעלות מידה 0 אזי גם $\bigcup_{k=1}^{\infty} A_k$ מידה 0.
- ii. הוכיחו כי רציפה ב־ x_0 אם ורק אם $\omega(f, x_0) = 0$.
- iii. הוכיחו כי אם f אינטגרבילית אז לאוסף נקודות אי הרציפות שלה יש מידה 0.
הדרכה: שימו לב כי

$$\{x \in [a, b] : \omega(f, x) > 0\} = \bigcup_{n=1}^{\infty} \left\{ x \in [a, b] : \omega(f, x) > \frac{1}{n} \right\}$$

הראו כי לכל אחת מן הקבוצות מימין יש מידה 0.

- iv. הראו כי אם ל־ A יש מידה 0 אזי f אינטגרבילית.
הדרכה: בהינתן $\epsilon > 0$ כסו את

$$\{x \in [a, b] : \omega(f, x) > \epsilon\}$$

כמובטח בהגדרת "מידה 0". השתמשו במשפט היינה־בורל (דף בונוס שלישי במסטר שעבר) בכדי להסיק שניתן לכסות את A על ידי מספר סופי של קטעים U_i בעלי אורך כולל הקטן מ־ ϵ .
הראו כי את שאר הקטע ניתן לחלק לקטעים בהם התנודה קטנה מ־ ϵ ועל כן בנינו חלוקה P המקיימת

$$U(f, P) - L(f, P) < 1\epsilon \left(\left(\sup_{x \in [a, b]} (f(x)) - \inf_{x \in [a, b]} (f(x)) \right) + (b - a) \right)$$